

2019

EFTERUDDANNELSE

20.-22. maj

MARIN FAUNA

– INDSAMLING OG
ARTSBESTEMMELSE

Havbundens fauna fortæller en masse om miljøtilstanden i havet. Kurset giver en generel introduktion til den danske marine fauna med vægt på artsbestemmelse. Du vil få kendskab til de vigtigste organismer fra forskellige habitater, metoder til indsamling og værktøjer til selv at kunne artsbestemme faunaen. En del af kurset foregår til søs med forskningsskibet Aurora.

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE

Kursusbeskrivelse

Havbundens organismer er velegnede som indikatorer for miljøtilstanden i havet, da mange af dem er stationære. Sammensætningen af faunaen er et udtryk for ikke bare den aktuelle tilstand, men også for en integration af miljøforholdene over længere tid. Ekstreme hændelser, som f.eks. kraftigt iltvind, vil kunne aflæses i faunaen længe efter hændelsen, fordi specifikke dyr og planter forsvinder fra havbunden. Ved at indsamle og artsbestemme organismer fra havbunden kan man derfor få stor viden om havets sundhedstilstand.

Ombord på forskningsskibet Aurora vil du blive introduceret til forskellige indsamlingsmetoder og -redskaber samt til de organismegrupper, som redskaberne primært egner sig til. Herefter vil vi i fællesskab foretage indsamling med redskaberne og grov-sortere prøverne. Til sidst skal vi artsbestemme det indsamlede materiale i laboratoriet.

Gennem kurset vil du få opdateret din teoretiske viden og praktiske kunnen inden for følgende områder:

- Indsamlingsteknikker: Haps, Boxcorer, Warén-slæde og trekantskrab
- Artsbestemmelse af børsteorme, bløddyr, krebsdyr og pighuder
- Værktøjer og nye metoder til artsbestemmelse

Formål

Kurset har til formål at give deltagere, som i forvejen har et vist kendskab til det marine miljø, opdateret viden om indsamling og bestemmelse af marine dyr.

Undervisningsform

Undervisningen vil veksle mellem korte introduktioner og demonstrationer og selvstændigt bestemmelsesarbejde under vejledning.

Deltagerantal

6-12 deltagere. Af hensyn til arbejdet ombord på forskningsskibet er deltagerantallet begrænset til 12, og kurset gennemføres ikke med færre end 6 deltagere.

Målgruppe

Ansatte ved konsulent- og miljøvirksomheder, formidlingsinstitutioner, NGO'er, offentlige institutioner indenfor marin forvaltning og andre, som har brug for et generelt kendskab til danske marine organismer og deres bestemmelse.

Undervisere

Specialister i marin fauna og økologi
Tomas Cedhagen, Kurt Thomas Jensen, Kim Mouritsen, Peter Grønkjær og Jens Tang Christensen, alle fra Institut for Bioscience, vil varetage undervisningen.

Praktiske oplysninger

Tid og sted

Onsdag 22. maj 2019 kl. 9-16

Forskningskibet Aurora
Aarhus Havn, Kajplads 10, Revalgade
8000 Aarhus C

og

torsdag 23. maj 2019 kl. 9-16 og

fredag 24. maj 2019 kl. 9-16

Aarhus Universitet
Institut for Bioscience
Ole Worms Allé 1, Bygn. 1135
8000 Aarhus C

Pris og tilmelding

Kr. 8.000 kr. ekskl. moms

Prisen er inklusiv undervisningsmateriale og forplejning, men uden overnatning.

Deltagerne skal medbringe praktisk tøj (evt. regntøj) og fodtøj til arbejdet ombord på Aurora.

Tilmeldingsfrist: **1. marts 2019**

Tilmelding foregår på:

www.bios.au.dk/efteruddannelse
og er bindende efter fristens udløb.

Kursusbevis

Deltagerne får udleveret kursusbevis, når kurset er gennemført.

Yderligere informationer

Kursuskoordinator
Else Vihlborg Staalsen
Institut for Bioscience
Tlf. 87 15 87 51
E-mail: evs@bios.au.dk

Foreløbigt program

Dag 1 Forskningskibet Aurora

Velkomst og introduktion til kurset. Kaffe/te og morgenbrød

- Sikkerhedsbriefing, afsejling
- Introduktion til marine habitater, organismer og tilpasninger
- Introduktion til indsamling af bunddyr på blød bund. Haps og Boxcorer
- CTD-profilering
- Prøvetagning med Haps og Boxcorer

Frokost om bord

- Epibentisk indsamling
- Prøvetagning med Warén-slæde
- Introduktion til indsamling på hård bund
- Prøvetagning med trekantskrab

Dag 2

- Oversigt over de vigtigste marine dyregrupper
- Introduktion til bestemmelse
- Bestemmelse af børsteorme (*Annelida*)

Frokost

- Bestemmelse af bløddyr (*Mollusca*)

Dag 3

- Bestemmelse af krebsdyr (*Crustacea*)

Frokost

- Bestemmelse af pighuder (*Echinodermata*)
- Introduktion af nye metoder: E-DNA, etc.

Afslutning og uddeling af kursusbeviser. Kaffe og kage.

Kursusudbud 2019

KURSUSTITEL

Adaptiv naturforvaltning

Anvendt statistik

Bananfluers genetik i praksis

Biologiske effekter af miljøfarlige stoffer i havmiljøet

Droner – et nyt værktøj til at overvåge naturen

Dyreforsøgskundskab

Effekter af undervandsstøj i havmiljøet

Effects of underwater noise in the marine environment

Forvaltning af danske søer og vandløb

Genetik i naturforvaltningen

Havets planter – økologi og bioteknologi

Indsamling og artsbestemmelse af planter og dyr i vandløb

Marin fauna – indsamling og artsbestemmelse

Myrer og melorme på menuen – en økologisk bæredygtig fødekilde?

Måling af energistofskiftet

Risikovurdering af miljøfremmede stoffer

Sø- og vandløbsøkologi – inspiration til gymnasielærere

Layout: AU Grafisk Værksted, Silkeborg.
Fotos: Stefan Agazzi, Christoffer Bruus Pedersen.

Læs mere og tilmeld dig på
www.bios.au.dk/efteruddannelse

AARHUS
UNIVERSITET
INSTITUT FOR BIOSCIENCE